

Nøgletal for arbejdsmarkedet RAR Sydjylland

september 2016

Forord

Beskæftigelsesområdet er omfattende og har stor betydning. Mange borgere er i kontakt med beskæftigelsessystemet, og der er en vifte af ydelser og indsatser, som administreres af jobcentre og a-kasser.

Det regionale samarbejde er afgørende for en virkningsfuld beskæftigelsesindsats til gavn for både borgere og virksomheder. Det er vigtigt, at både RAR-medlemmer og andre aktører ift. den regionale beskæftigelsespolitik og indsats har et vidensgrundlag for at kunne forstå, udvikle og koordinere de indsatser, der er behov for regionalt.

Notat skal sammen med hjemmesiderne rar-bm.dk, jobindsats.dk og star.dk bidrage til at skabe et fælles vidensgrundlag for RAR-medlemmerne samt øvrige interessenter i den sydjyske beskæftigelsesindsats.

Notatet skal gøre det nemmere at vurdere og diskutere, hvordan det går med beskæftigelsesindsatsen i det regionale arbejdsmarkedsområde (RAR). Notatet bør læses sammen med oversigtsnotatet over status på reformer og indsats i Sydjylland, hvor der gives et overblik over bl.a. jobcentrenes målgrupper på offentlig forsørgelse.

Indhold: Status og overblik på arbejdsmarkedet

- Notatet indleder med at vise udviklingen i lønmodtagerbeskæftigelsen samlet og fordelt på jobcentre og brancher
- Afsnittet om jobomsætningen giver et billede af, hvor mange jobåbninger der er i området
- Dernæst følger et overblik over rekrutteringssituationen, hvor der først vises udvalgte tal fra rekrutterings-surveyen, samt den seneste udvikling i ledigheden.
- Til sidst vises de seneste forventninger til udviklingen på arbejdsmarkedet, herunder ledighedsudviklingen, beskæftigelsesudviklingen og arbejdsstyrken.

Begreber og definitioner – se bagerst i notatet

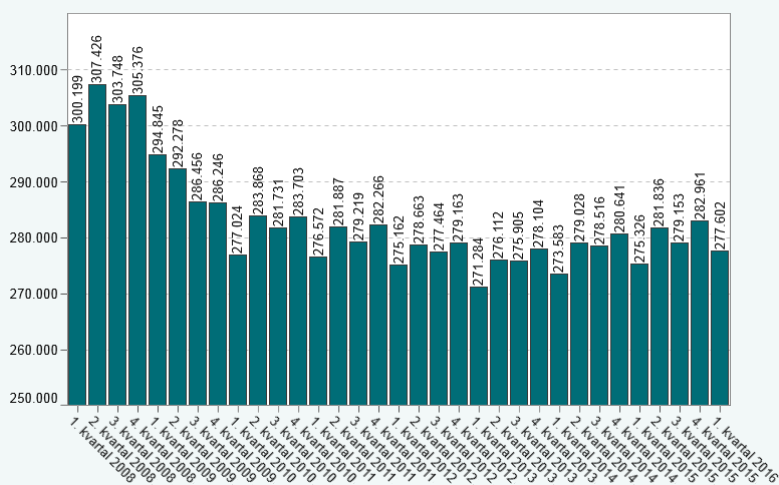
Beskæftigelsesområdet kan være komplekst. Tit har begreber og definitioner stor betydning for de tal, der præsenteres, og hvad det er for konklusioner, der kan drages. Vi har valgt at medtage centrale definitioner bagerst i notatet. Til alle figurer er benyttet data fra Jobindsats.dk

Oversigtsnotatet udarbejdes af STAR/Arbejdsmarkedskontor Syd til alle faste møder i RAR.

Udviklingen i beskæftigelsen

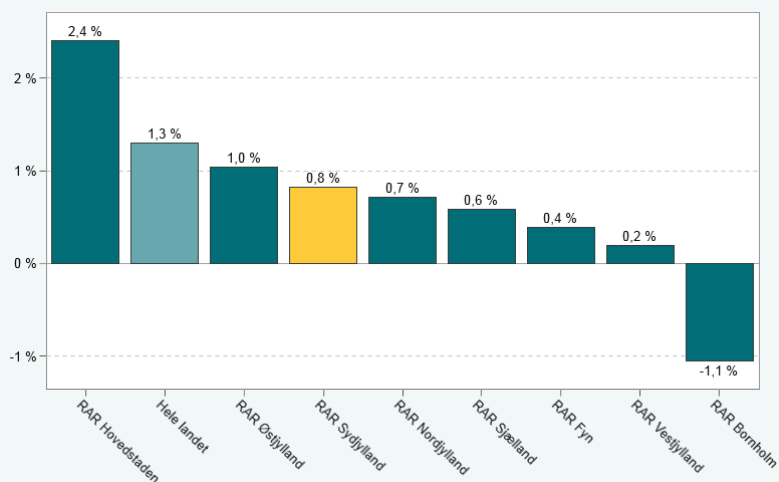
Fig. 1: Udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i Syddjylland (arbejdssted), 1. kvartal 2008 - 1. kvartal 2016

RAR-område = [RAR-Syddjylland]

Kilde: DanmarksStatistik (LBESK31) og egne beregninger

Fig. 2: Udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere (arbejdssted), 1. kvartal 15 - 1. kvartal 2016

Kilde: DanmarksStatistik (LBESK31) og egne beregninger

Tabel 1: Udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i Syddjylland opgjort på branche (arbejdssted), 1. kvartal 15 - 1. kvartal 16

Brancher	1. kvartal 2015	1. kvartal 2016	Udvikling i antal	Udvikling i procent
Alle erhverv	280.641	282.961	2.320	0,8%
Bygge og anlæg	17.527	17.953	426	2,4%
Ejendomshandl. mm.	3.091	3.151	60	1,9%
Erhvervsservice	23.998	23.816	-182	-0,8%
Finansiering og forsikring	5.946	5.880	-66	-1,1%
Handel og transport mv.	67.342	68.213	871	1,3%
Industri mm.	56.948	58.003	1.055	1,9%
Information og komm.	3.823	3.947	124	3,2%
Kultur og anden service	8.421	8.465	44	0,5%
Landbrug mm.	7.030	7.210	180	2,6%
Offentlige erhverv	87.133	86.902	-231	-0,3%

Kilde: DanmarksStatistik (LBESK31) og egne beregninger.

Note: Beskæftigelsesstallene er baseret på e-indkomst og omfatter dermed kun lønmodtagere. Da data er fra Danmarks Statistik kan de ikke sammenlignes med tal på jobsindsats.

Beskæftigelsen i Syddjylland fortsætter sin stigende tendens. Som figur 1 viser, er den sydjyske beskæftigelse det seneste år steget med 2.270 fuldtidsbeskæftigede. Det svarer til en stigning på 0,8 pct.

Dermed er Syddjylland den region med den 3. største relative stigning i beskæftigelsen det seneste år kun overgået af de store vækstrområder omkring København og Aarhus. Figur 2 viser nemlig, at beskæftigelsen udvikler sig forskelligt i landsdelene i Danmark. Det er især områderne med de helt store byer, der har størst fremgang i beskæftigelsen. Det er København og Østsjælland og Østjylland, og årsagen er blandt andet, at der er størst fremgang i den private service, der især er koncentreret omkring de største byer.

Samlet set er beskæftigelsen på landsplan stigende det seneste år med 1,3 pct. eller 28.100 flere fuldtidsbeskæftigede.

Der er fremgang i beskæftigelsen efter arbejdssted i flere af de sydjyske kommuner. Det er især i Fredericia, Vejle, Middelfart, Kolding, Aabenraa og Billund, der ses fremgang – mens antallet af arbejdspladser i det seneste år er gået tilbage i Sønderborg, Esbjerg og Haderslev.

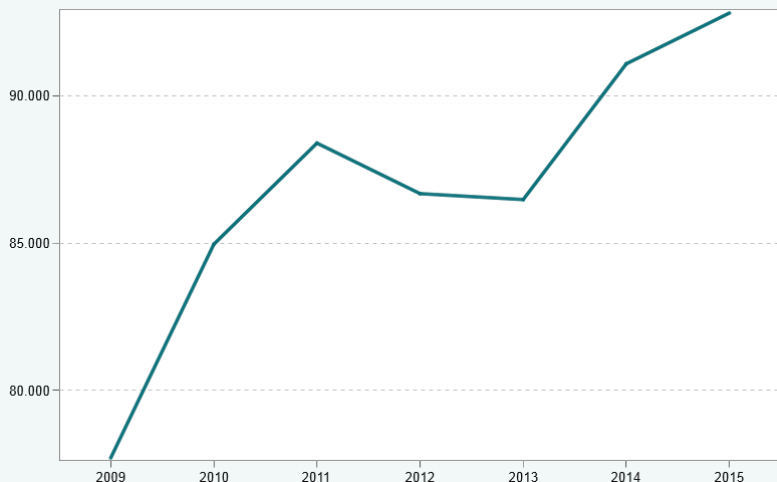
Ser vi i tabel 1 udviklingen i beskæftigelsen fordelt på brancher i det seneste år, ses de største stigninger i beskæftigelsen i Syddjylland inden for industri, handel/transport og bygge/anlæg. Derudover ses der også en stigende beskæftigelse inden for landbrug.

Det er få brancher, der oplever tilbagegang i beskæftigelsen. Den offentlige sektor har en faldende beskæftigelse, men også for erhvervsservice samt finansiering og forsikring er beskæftigelsen faldet det seneste år, jf. tabel 1.

Der forventes også i de kommende år en vækst i beskæftigelsen i Syddjylland. Der ventes en vækst på 1,8 pct. frem mod 2017, svarende til godt 6.150 personer. De største stigninger forventes inden for privat service, herunder også handel, men der forventes også stigninger inden for industrien og bygge/anlæg.

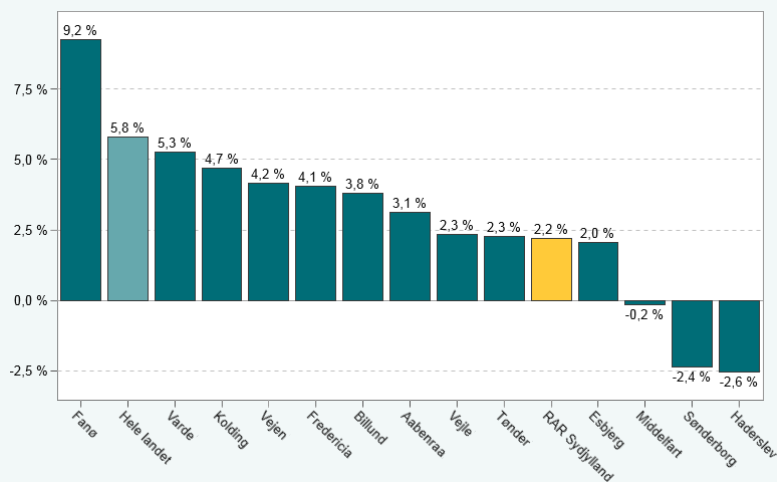
Jobomsætning

Fig. 3: Udvikling i jobomsætningen i RAR-Syddjylland opgjort pr. år (2009-2015)

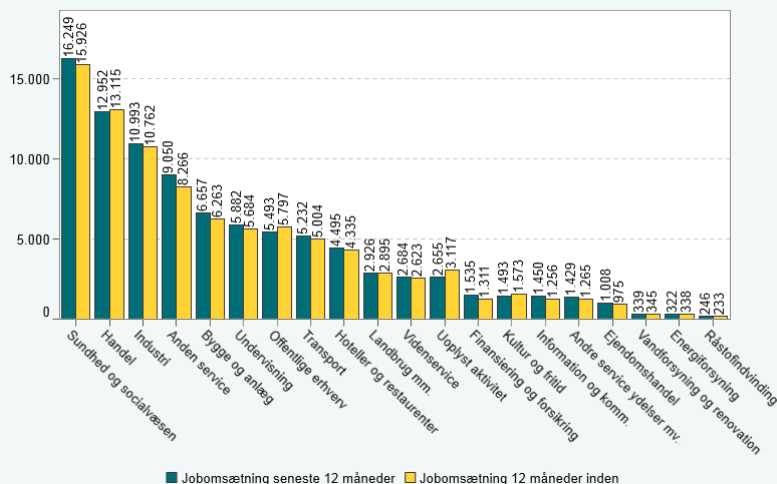
Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger (særkørsel)

Fig. 4: Udvikling i jobomsætningen fordelt på kommuner, seneste år (marts. 2015-april 2016), sammenlignet med 12 måneder forinden

Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger (særkørsel)

Fig. 5: Jobomsætningen i RAR-Syddjylland fordelt på brancher, seneste år (marts. 2015-april 2016), sammenlignet med 12 måneder forinden

Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger (særkørsel)

Både under høj- og lavkonjunkturer er der en høj jobomsætning på det danske arbejdsmarked. I hele landet er der årligt mellem 650.000-745.000 jobåbninger.

I Syddjylland har der siden 2009 været mellem 75- og 91.000 jobåbninger. Som figur 3 viser, har jobomsætningen været stigende fra 2014-15.

Den årlige jobomsætning har – bortset fra 2012-13 – været stigende siden 2009, og jobomsætningen, og dermed aktiviteten på det sydjyske arbejdsmarked, er i dag i omegnen af 20 pct. større end lige efter krisen.

Den største relative stigning i jobomsætningen finder sted i Varde, Kolding og Vejen. Middelfart, Sønderborg, og Haderslev oplever en mindre tilbagegang i det seneste år.

Alle kommunerne har dog en markant fremgang i jobomsætningen siden 2009. I Sønderborg faldt jobomsætningen med 2,4 pct., svarende til 190 færre jobåbninger i den seneste årsperiode, men siden 2009 er jobomsætningen steget i omegnen af 30 pct.

Samlet set har der i Syddjylland været en stigning i jobomsætningen på 2,2 pct., hvilket svarer til 2.000 flere jobåbninger.

Fordelt på brancher er jobomsætningen i Syddjylland størst inden for den offentlige sektor samt brancherne handel og transport, industri, erhvervs-service og bygge/anlæg – og der ses ligeledes en lille fremgang i jobomsætningen i de største brancheområder i forhold til samme periode året før. Dog en lille tilbagegang i branchen handel og offentlige erhverv.

Rekrutteringssituationen på arbejdsmarkedet

Fig. 6: Udvikling i forgæves rekrutteringer (mangel), 1 halvår 2006 – 1. halvår 2016, RAR Syddjylland

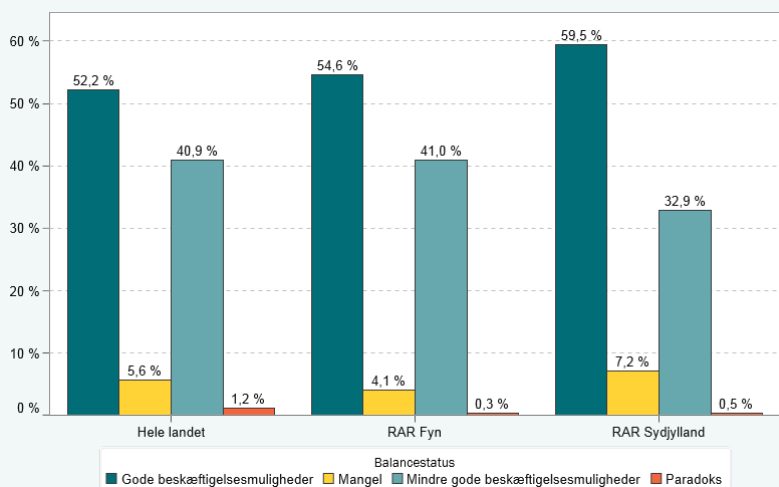
Kilde: Star rekrutteringssurvey, 2006-2015

Tabel 2: Forgæves rekrutteringer opgjort på brancher, RAR-Syddjylland, forår 2016

Branche	Antal	Pct. ift. beskæftigede
Industri	356	0,6
Bygge og anlæg	326	1,5
Landbrug, skovbrug og fiskeri	264	1,8
Transport	218	1
Handel	190	0,3
Hotel og restauration	122	0,9
Finansiering og forsikring	107	1,6
Andre serviceydelser mv.	78	0,9
Undervisning	74	0,3
Information og kommunikation	72	1,4
Sundhed og socialvæsen	70	0,1
Vidensservice	50	0,3

Kilde: Star rekrutteringssurvey, forår 2015

Fig. 7: Andel stillingskategorier efter balancestatus i Arbejdsmarkedsbalancen, efterår 2015

Kilde: Arbejdsmarkedsbalancen og rekrutteringssurvey, forår 2015

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering udarbejder hvert halvår Arbejdsmarkedsbalancer for hvert af de 8 RAR-områder.

Rekrutteringsproblemerne på landsplan svarer til, at virksomhederne måtte opgive at ansætte de ønskede medarbejdere til 15.600 stillinger. Det svarer til 0,6 procent af den samlede beskæftigelse i Danmark – og der ses en stigende udvikling. Der er omkring 650.000-750.000 jobåbninger årligt på det danske arbejdsmarked. Set i forhold hertil udgør antallet af forgæves rekrutteringer i foråret 2016 således en begrænset andel.

I Syddjylland var der i foråret 2016 1.997 forgæves rekrutteringer. Det er en stigning på 40 pct. i forhold til den samme periode året før. Stort set alle regioner oplever denne stigning og samlet oplever hele landet en stigning på 30 pct. Omfanget i Syddjylland svarer til 0,5 pct. af den samlede sydjyske beskæftigelse og er således lige under omfanget for hele landet

I Syddjylland er der virksomheder inden for nogle erhvervsgrupper, der har sværere ved at rekruttere end andre.

Som det fremgår af tabel 2, ses det største antal forgæves rekrutteringer i branchen Industri med 356 forgæves rekrutteringer. Det svarer til en andel på 0,6 pct. af beskæftigelsen i branchen.

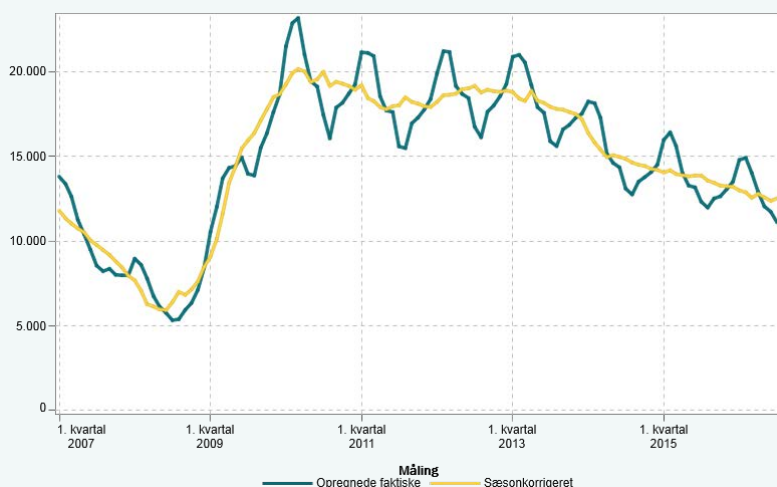
Herefter følger bygge og anlæg med 326 forgæves rekrutteringer og landbrug m.m. med 264 forgæves rekrutteringer.

Figur 7 viser, hvordan jobmulighederne aktuelt er for ca. 860 stillingsbetegnelser i Syddjylland via Arbejdsmarkedsbalancen, hvor de enkelte stillingsbetegnelser placeres i fire forskellige kategorier fra mindre gode jobmuligheder til mangelområder.

Baggrunden for balancen er at sammenholde statistiske oplysninger om ledighed, mangel på arbejdskraft, beskæftigelse og jobåbninger på det regionale arbejdsmarked. Arbejdsmarkedsbalancen viser, at størstedelen af stillingsbetegnelserne på det sydjyske arbejdsmarked er placeret i kategorierne gode eller rigtigt gode jobmuligheder, mens 32,9 pct. er placeret i mindre gode beskæftigelsesmuligheder. Det er en lavere andel end niveauet for hele landet og skal bl.a. ses i lyset af den lave ledighed, der ses i Syddjylland, sammenlignet med landsniveauet.

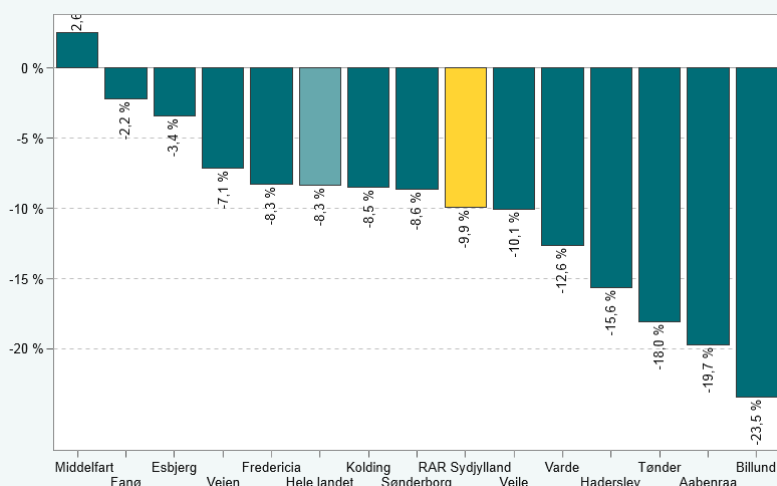
Udvikling i ledigheden

Fig. 8: Udvikling i bruttoledigheden i RAR Syddjylland, sæsonkorrigeret og faktisk antal ledige, 1 kvrt 2007 – 2 kvrt 2016

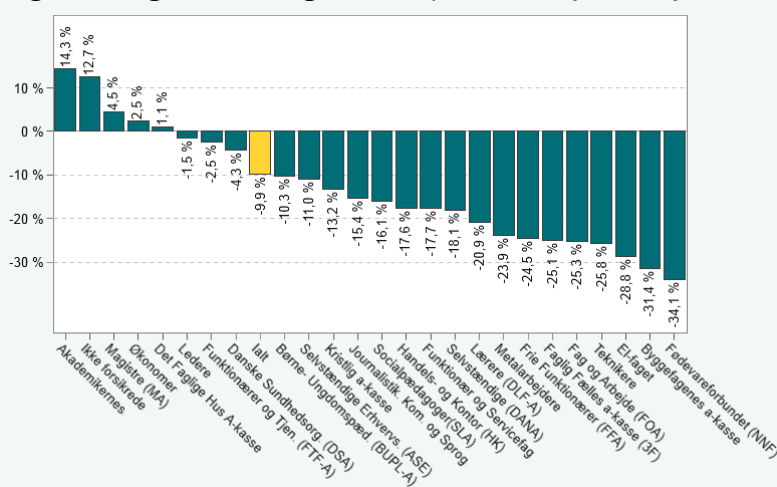
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Fig. 9: Udvikling i ledighed, juli 15 – juli 16

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Fig. 10: Ledighedsudviklingen fordelt på a-kasser, juli 15 – juli 16

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Ledigheden har de seneste år været faldende i Syddjylland. I fig. 8 kan den sæsonkorrigerede ledighed ses. Her fremgår det, at den sæsonkorrigerede ledighed er steget med 192 personer fra juni til juli 2016 i RAR Syddjylland. Den sæsonkorrigerede ledighed er nu på 13.052 personer eller 3,8 pct. af arbejdsstyrken i RAR Syddjylland. Ses der på den ikke-sæsonkorrigerede ledighed, har der på et år fra juli 2015 til juli 2016 været et fald i ledigheden i RAR Syddjylland på 9,9 pct.

Syddjylland har med 3,8 pct. en ledighed, der ligger under landsgennemsnittet på 4,2 pct.

Figur 9 viser udviklingen i den faktiske bruttoledighed fordelt på kommuner i Syddjylland i det seneste år. I RAR Syddjylland er der i juli 2016 i alt 11.183 bruttoledige eller 3,2 pct. ledige af arbejdsstyrken. Der har været et fald på 1.226 fuldtidspersoner i det seneste år i Syddjylland, svarende til et fald på 9,9 pct.

I hele landet har der været et fald på 9.294 ledige, svarende til et fald på 8,3 pct. og med en ledighedsprocent på 3,8 pct. af arbejdsstyrken.

I RAR Syddjylland har kommunerne Varde og Billund den laveste ledighed, mens Fredericia har den højeste ledighed. I RAR Syddanmark har Billund det største fald i ledigheden på 23,5 pct.

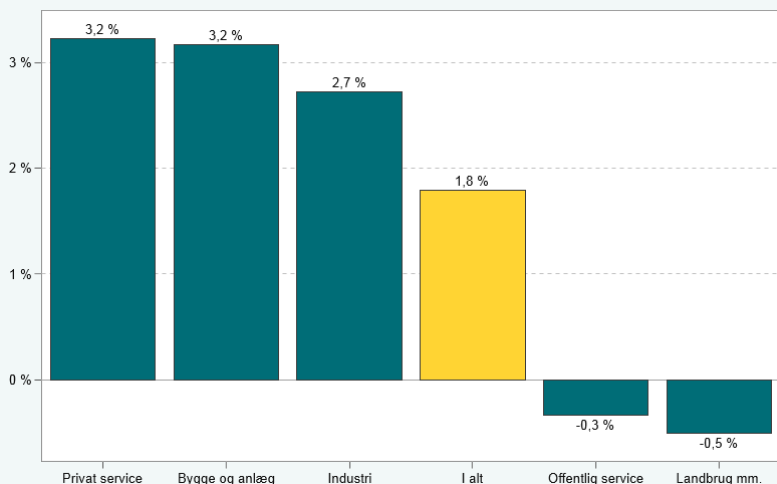
Det fremgår af fig. 10, at der har været et samlet fald i de forsikrede ledige på 9,9 pct. i det seneste år.

Ser man på udviklingen for de forskellige a-kasser, så har størsteparten af a-kasserne faldende ledighed. Det er kun hos Magistrene, Akademikernes, Økonomer og Det faglige Hus, der ses en stigende ledighed. Ledigheden er i forvejen meget lav for de akademiske a-kasser.

De største absolutte fald i ledigheden ses for 3F. Her faldt ledigheden med godt 470 fuldtidsledige, Kristelig A-kasse og HK følger lige efter med omkring 190 færre fuldtidsledige personer.

Forventninger til ledighed og beskæftigelse (fremskrivninger)

Fig. 11: Fremskrivning af beskæftigelsen fordelt på sektor, fremskrivning fra 2015-17

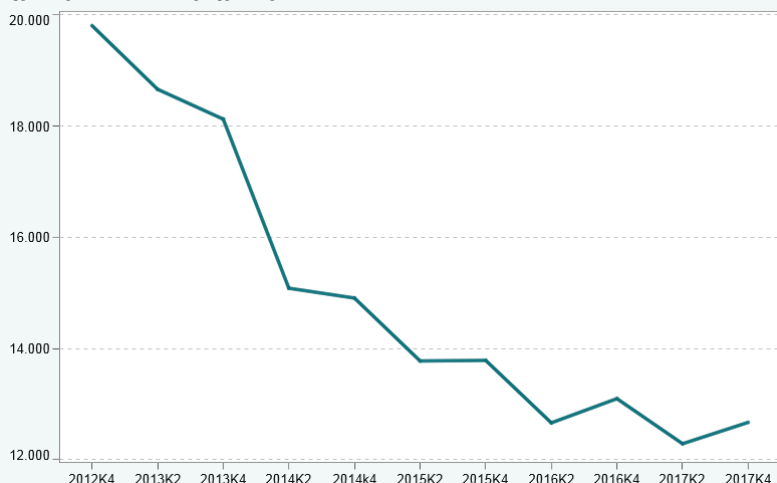
Kilde: Danmarks Statistik, ØIM og egne beregninger

Af fig. 11 fremgår det, at der frem til år 2017 forventes en stigning i beskæftigelsen på godt 6.150 beskæftigede. Det svarer til en samlet stigning i perioden på 1,8 pct.

Det er overvejende den private servicesektor, som tegner sig for denne stigning i beskæftigelsen. Her forventes det, at der kommer ca. 4.670 flere i job.

Derudover er der også fremgang i beskæftigelsen i henholdsvis industri og i bygge-/anlægssektoren. Udviklingen skal ses i en forventning om fremgang i den danske økonomi med stigende indenlandsk forbrug og stigende eksport. Eksporten udgør fortsat en væsentlig drivkraft bag fremgangen i prognoseperioden. Eksportvæksten drives især af, at den økonomiske fremgang har bidt sig fast på danske nærmarkeder som Sverige, Storbritannien og euro-området

Fig. 12: Udvikling i ledigheden for RAR-området, fremskrivning fra 4. kvartal 2014 – 4. kvartal 2017

Kilde: Danmarks Statistik, ØIM og egne beregninger

Der er desuden en mindre tilbagegang i den offentlige sektor i perioden, hvilket dækker over en mindre stigning i 2015, mens den offentlige beskæftigelse ventes at falde en smule i 2016. Endelig ventes der et lille fald i beskæftigelsen i landbrugssektoren.

Ser man nærmere på fremskrivningen af ledigheden, så forventes denne at falde i takt med, at der sker en stigning i beskæftigelsen. Det fremgår af figur 12, at ledigheden fra 2015 til 2017 ventes at falde med ca. 1.100 bruttoledige, hvilket svarer til et fald på ca. 8 pct.

Ser man i tabel 3 nærmere på, hvordan udviklingen i ledigheden forventes at udvikle sig fordelt på a-kasser, så kan det ses, at de største relative fald forventes hos FOA og HK samt Funktionærer og Tjenestemænd, hvor der forventes et fald i ledigheden på henholdsvis ca. 15 pct. og 10 pct.

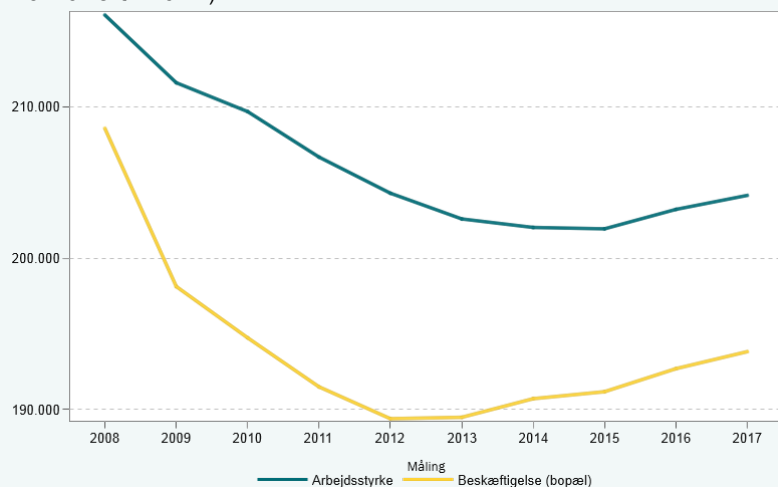
Tabel 3: Fremskrivning af ledigheden fordelt på a-kasser, fremskrivning fra 4. kvartal 2014 til 4. kvartal 2017

	2015K4	2017K4	Udvikling 4-15 til 4-17	
Selvstændige	790	700	-90	-11,4%
Akademikere	670	630	-40	-6,0%
Funktionærer og tjenestemænd	1.100	990	-110	-10,0%
Handels- og Kontorfunkt. (HK)	1.170	1.050	-120	-10,3%
Tekniske funktionærer	800	730	-70	-8,8%
Byggfag	160	160	0	0,0%
Metalarbejdere	430	410	-20	-4,7%
Faglig Fælles A-kasse (3F)	2.680	2.460	-220	-8,2%
Nærings- og nydelsesmid-	250	230	-20	-8,0%
Fag og Arbejde	780	660	-120	-15,4%
Øvrige A-kasser	2.710	2.520	-190	-7,0%
Ikke forsikrede	2.220	2.090	-130	-5,9%
I alt	13.760	12.630	-1.130	-8,2%

Kilde: Danmarks Statistik, ØIM og egne beregninger

Arbejdsstyrke

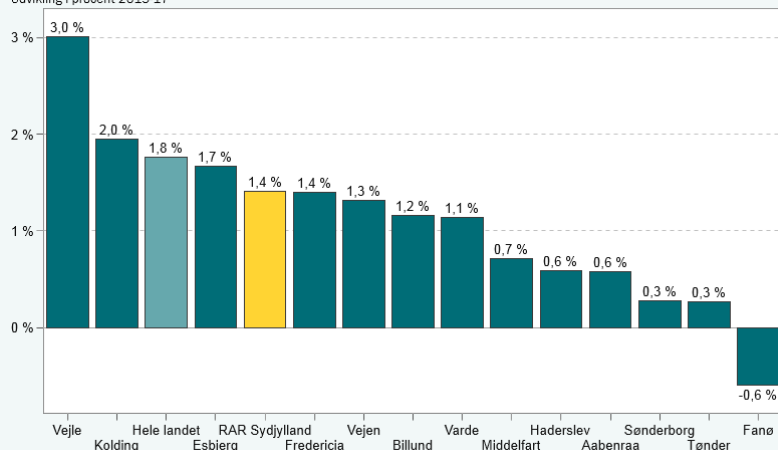
Fig. 13: Udvikling i arbejdsstyrken og beskæftigelsen (fremskrivning fra 2015 til 2017)

Kilde: Danmarks Statistik, ØIM og egne beregninger

Fig. 14: Fremskrivning af arbejdsstyrken på RAR-område og kommuner, 2015 til 2017

Udvikling i procent 2015-17

Kilde: Danmarks Statistik, ØIM og egne beregninger

Det fremgår af figur 13, at antallet i arbejdsstyrken i 2013 var på ca. 202.000 på Fyn. Det ventes at stige til godt 204.000 i 2017, hvilket svarer til en stigning på næsten 1,4 pct. Bag ved denne udvikling ligger en stigning i beskæftigelsen og i befolkningen i samme periode begge ventes at stige med 1,8 pct.

En række gennemførte reformer de senere år har bidraget til at øge den strukturelle beskæftigelse. Reformerne – ikke mindst tilbagetrækningsreformen fra 2011 – vil virke med tiltagende styrke i de kommende år. Det har skabt plads til, at beskæftigelsen fortsat kan stige med reduceret risiko for, at der opstår udbredte flaskehalse på arbejdsmarkedet og tiltagende lønpres (Økonomisk Redegørelse, august 2016) Men med fallende ledighed og dermed en relativ meget lav ledighed kan der opleves stigende pres på arbejdsmarkedet. Blandt andet vil der ses mangelproblemer ift. personer med de rette kvalifikationer – eksempelvis ingeniører.

Der er ligeledes en risiko på lidt længere sigt for, at de udbudte kvalifikationer ikke kan følge med efterspørgslen. Derfor skal uddannelsesniveaet løftes: De unge skal være bedre og bedre uddannede, og arbejdsstyrken skal videre- og efteruddannes. Det sidste kan samtidig være med til at skabe jobåbninger til dem, som har svært ved at komme ind på arbejdsmarkedet.

Som det kan ses af fig. 14, så er der forskelle på, hvordan arbejdsstyrken forventes at udvikle sig frem mod år 2016.

Samlet set vil der i Syddjylland være en stigning i arbejdsstyrken på 1,4 pct. fra 2015 til 2017. Fordelt på kommuner forventes Vejle at få den største stigning på 3 pct. efterfulgt af Kolding og Esbjerg.

Begreber og definitioner

- **Lønmodtager beskæftigelsen (fig. 1, 2 og tabel 1):** I figurerne vises antallet af beskæftigede lønmodtagere. Tallene angiver antallet af lønmodtagere, der har modtaget lønudbetaling inden for et område. Tallene er opgjort som antal fuldtidsbeskæftigede. Det er vigtigt at bemærke, at der er mindre forskelle mellem definitionen hos DST og den definition, der anvendes i Jobindsats. Derfor er tallene ikke direkte sammenlignelige. Data er hentet fra Jobindsats.
- **Jobomsætning (fig. 3-5):** Målingen opgør – i den valgte periode – antallet af tilfælde, hvor en person er startet i et nyt job. Ansættelserne tager udgangspunkt i lønudbetalinger i elndkomst, da vi ikke har oplysninger om start og sluttidspunkter for ansættelser. En ansættelse er defineret ved en lønudbetaling fra en arbejdsgiver til en person i en periode, hvor der i perioden før ikke var en lønudbetaling fra samme arbejdsgiver til samme person eller slet ingen lønudbetaling til den pågældende person. Data er hentet fra Jobindsats.
- **Forgæves rekrutteringer (fig. 6 og tabel 2):** Antallet af forgæves rekrutteringer anvendes til at sige noget om mangel-situationen. En forgæves rekruttering er defineret som en virksomhed, der ikke har fået besat en jobåbning med den type arbejdskraft, der efterspurgtes. Rekrutteringerne opgøres samlet og på brancher. Data er hentet fra Rekruttering, forår 2015, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.
- **Balancestatus (fig. 7):** Opgørelsen over balancestatus er et samlet overblik over, hvor mange stillingskategorier der kan identificeres som et område med "paradoks", "mangel på arbejdskraft", "mindre gode beskæftigelsesmuligheder" eller "gode beskæftigelsesmuligheder". Data er hentet fra Rekruttering, forår 2015, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.
- **Bruttoledigheden (fig. 8-10):** Bruttoledigheden er defineret som antallet af ledige personer (dvs. ledige såvel som aktiverede). Tallene er sæsonkorrigeret (fig. 8) og opgjort med absolutte værdier, samt opgjort på a-kasser. Data er hentet fra Danmarks Statistik.
- **Fremskrivninger af beskæftigelse, ledighed og arbejdsstyrke (fig. 11, 12, 13, 14 og tabel 3):** Med udgangspunkt i den seneste Register Baseret Arbejdsstyrkestatistik (RAS) fremskrives beskæftigelsen, arbejdsstyrken og ledigheden. Fremskrivningen sker på baggrund af ØIM-prognose. Egne beregninger pba. indhentede data fra Danmarks Statistik